

Energiaturud - 2018 veebruar

21.03.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli veebruaris 43,36 €/MWh; süsteemihind oli 39,58 €/MWh;
- Soome ja Eesti piirkondades oli hind sama, Läti hind oli Eesti hinnast 0,12 euro võrra kõrgem (MWh kohta);
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 19,02 €/MWh. "Baltic Gas Spot Index (BGSi)" langes 5,4% võrra tasemele 18,80 €/MWh;

Energiahinnad

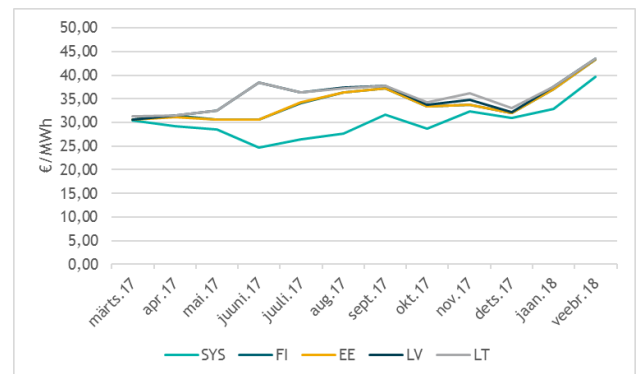
Elektri börsihinnad

Elektribörs	Keskmine hind (€/MWh)			
	2018 veebr.	2018 jaan.	2017 veebr.	
Nord Pool (SYS)	39,58	32,93	32,28	
EPEX* (base/ peak)	ELIX	40,72 / 44,65	25,05 / 32,79	42,56 / 49,16
	PHELIX	40,12 / 44,19	29,46 / 36,79	39,69 / 46,51
	France	48,70 / 52,91	34,96 / 41,52	51,16 / 55,99

* EPEX - European Power Exchange

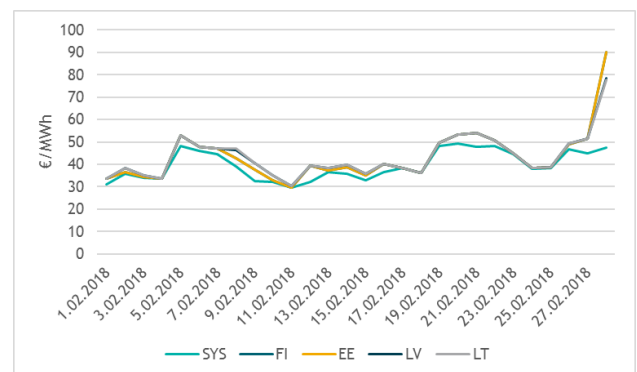
Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) veebruari hinnad tõusid kuises võrdluses kõikides hinnapiirkondades. Suurim oli hinnatõus Rootsi ja Taani piirkondades. Eesti piirkonna hind tõusis võrreldes jaanuariga 16,8%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energiahindade mõjurid](#) all.

NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 veebruar	2018 jaanuar	2017 veebruar
Eesti	43,36	37,11	35,13
Läti	43,48	37,58	36,26
Leedu	43,49	37,62	36,45
Soome	43,36	37,08	35,07

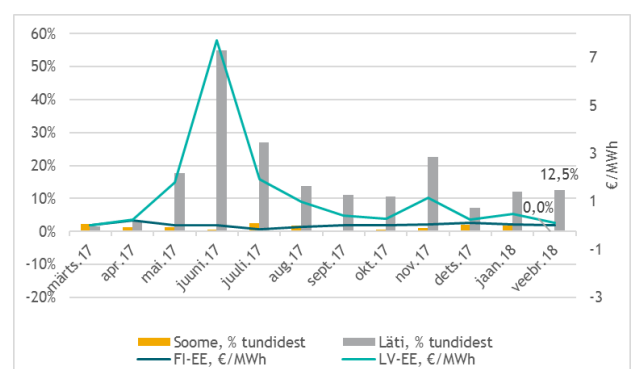

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

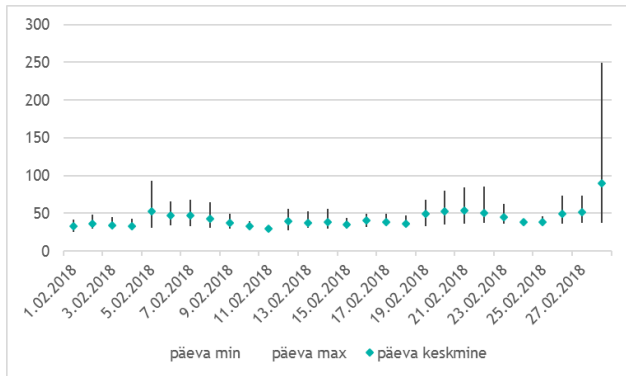
Veebruar 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	27,06	39,58	85,08
NP Soome	25,56	43,36	249,97
NP Eesti	25,56	43,36	249,97
NP Läti	25,56	43,48	249,97
NP Leedu	25,56	43,49	249,97

NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta veebruaris

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus veebruaris 2018

56,1% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna veebruari järgmise päeva tunnihindadest jäid alla 40 €/MWh. Suurim päevasisene hindade erinevus oli veebruari viimasel päeval, mil päeva miinimum- ja maksimumhind erinesid 212,27 euro võrra MWh kohta. Suurt hinnaerinevust põhjustas madalate temperatuuridega kaasnenud suurenenud tarbimine ning suur defitsiit Soome hinnapiirkonnas.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

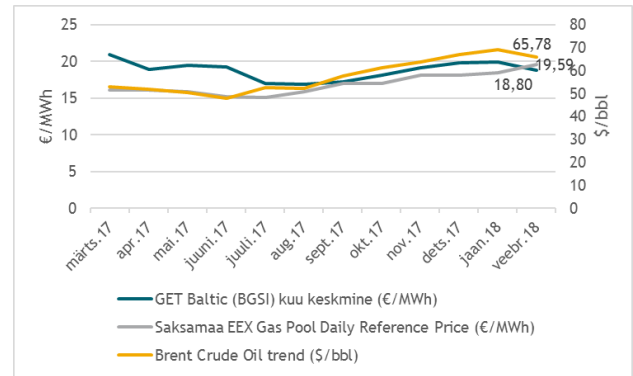
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Veebruar 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	18,80	-5,4%	18,45	19,5
	Eesti	19,02	-4,2%	18,8	19,2
	Läti	18,93	-3,4%	18,68	19,2
	Leedu	18,72	-6,5%	18,45	19,5
Soome Kaasupörssi**		25,47	13,3%	18,00	27,72
GASPOOL***		19,59	6,4%	17,47	29,88

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupörssi hindu korrigeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index

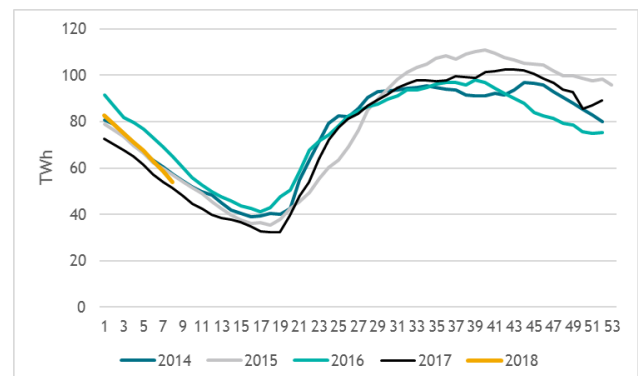
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli veebruari lõpus ca 40,5% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), mis on 2017. aasta veebruari tasemest veidi kõrgem, ent varasemate aastate keskmisest madalam.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Veebruar 2018	Jaanuar 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	8,78 ... 10,13	7,62 ... 9,42
€/§ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,2214	1,2457
Toornafta hind (Brent) (\$/bbl) kuu lõpu seis	65,78	69,05

Nafta hind võrreldes jaanuariga on langenud, olles veebruari lõpus 65,78 dollarit barrelist. CO₂ emissioonikvootide hind tõusis veebruari lõpus üle 10 €/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Veeb. 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutus es, tunde	Pudelikaal ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	217/672 (262/744)	10,4% (9,5%)	0/672 (0/744)	5/672 (0/744)
FI>EE	359/672 (402/744)	21,3% (19,8%)	0/672 (8/744)	1/672 (9/744)
EE>LV	477/672 (612/744)	39,4% (44,6%)	84/672 (94/744)	93/672 (99/744)
LV>EE	130/672 (87/744)	7,8% (3,9%)	3/672 (0/744)	4/672 (12/744)

* Võrdlus eelmise kuuga

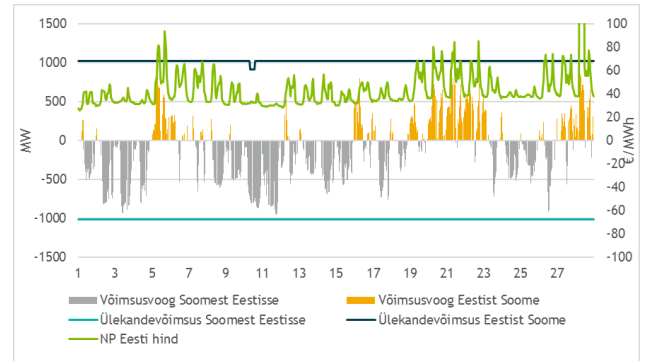
Veeb. 2018*	Piirang, tunde	Pudelikaala tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	7/672 (3/744)	5/672 (0/744)	0/672 (2/744)
FI>EE	1/672 (0/744)	1/672 (9/744)	
EE>LV	672/672 (744/744)	0/672 (0/744)	-
LV>EE	9/672 (586/744)	4/672 (9/744)	

* Võrdlus eelmise kuuga

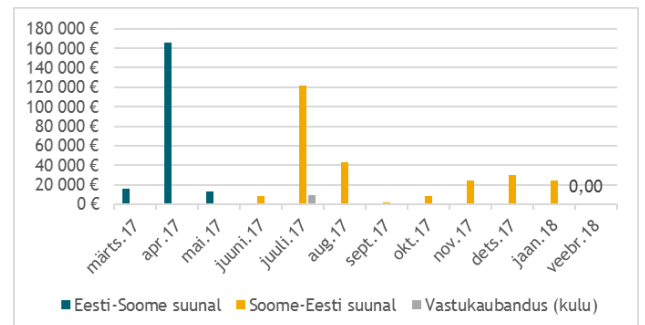
** Normaalrežiimiks loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid

*** Alalisvoolühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkronala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

Eesti-Sooime

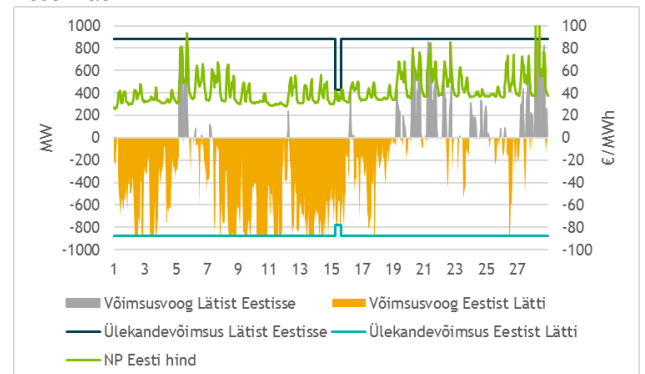

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a veebruaris

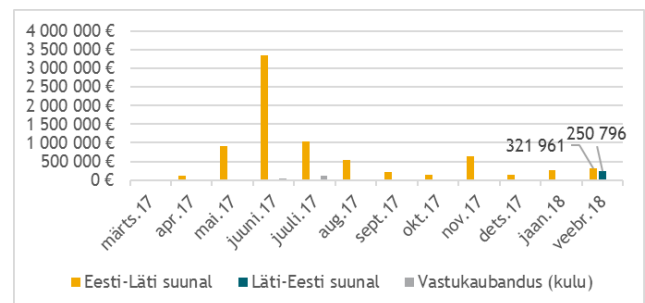
Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a veebruaris

Sooime piirkonna defitsiidi tõttu olid veebruaris vood suunal Lätist Eestisse ning tekkis ka võimsuste puudujääk.

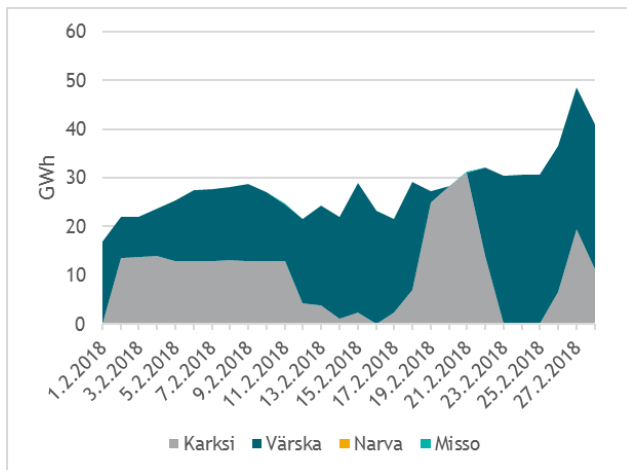

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Veeb. 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipukoormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik		
Karksi	73,5	58,0	31,2	288,9
Värskas	42,0	29,7	30,6	492,1
Narva	31,5	9,0	0	0,0

Veebruaris toimus Eesti gaasivarustus Karksi ja Värskas gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 17 ja 48,6 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta veebruaris

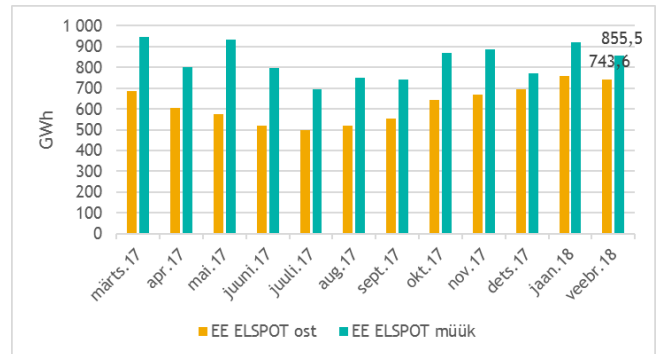
Pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist esines veebruaris kahel päeval.

Veebruaris kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

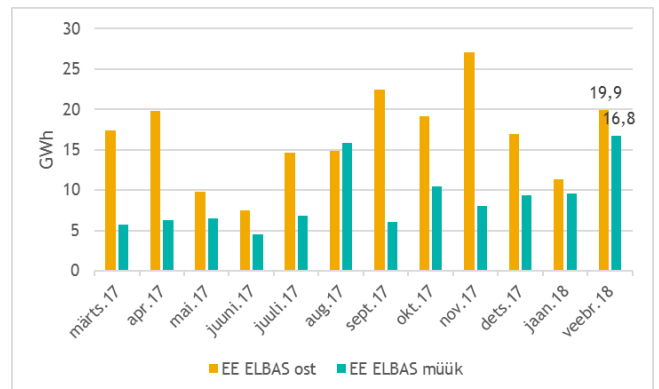
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Järgmise päeva kaudne jaotamine (implicit)	Päevasine kindel võimsus
Karksi sissevool	0	261896851	5272000	23265127
Värskas sissevool	22680000	485465244	0	29196391
Misso sissevool	0	190575	0	12837

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused

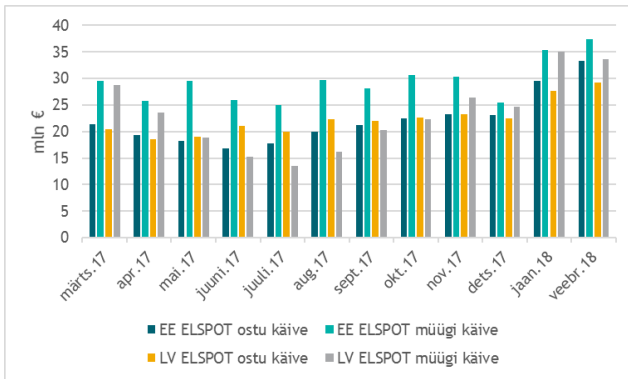
Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalistes ostsid veebruaris siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 95,4% ulatuses ehk 763,5 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 95,2% ehk 872,2 GWh.

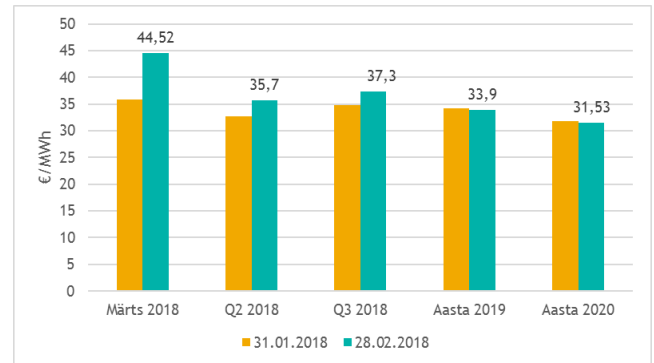

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lätti

NP Eesti hinnapiirkonna veebruari järgmise päeva ostetud koguste käive oli 33,4 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 29,3 mln eurot. Müüdü elektrenergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 37,3 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 33,6 mln eurot.

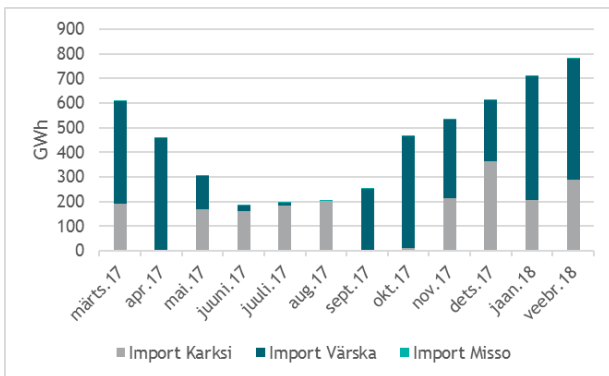
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdü koguste käive

NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

Maagaasi import

Veebruaris imporditi maagaasi Eestisse 781,1 GWh. Jaanuariga võrreldes on seda 10% rohkem ning 2017. a veebruariga võrreldes 15% rohkem. Enamik gaasist imporditi Värskas GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

Bilansiplaanide järgi impordisid bilansihaldurid veebruaris gaasi Karksi, Värskas ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Veebruar 2018	Jaanuar 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,82	13,81
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,457	9,453
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,49	10,48

Elektri tulevikutehingud

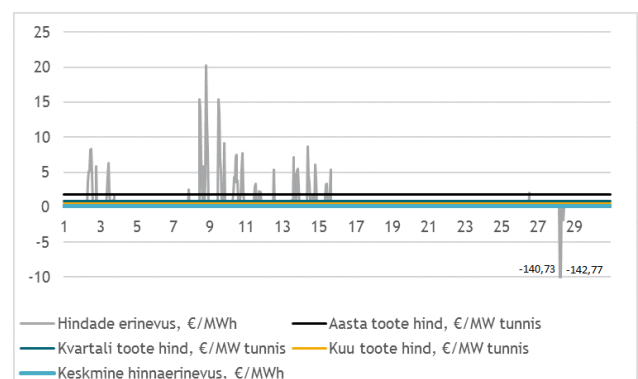
Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta veebruari viimase kauplemispäeva (28.02.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a märtsis 39,2€/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta märtsi tootel 5,32 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb märtsi keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 44,52 €/MWh (jaanuari lõpu tehingute põhjal 35,85 €/MWh).

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja/ tipukoormuse tunnihind	
	28.02.2018	31.01.2017
Phelix Power Futures (Saksamaa)	33,85/42,4	34,21/42,90
French Financial Futures (Prantsusmaa)	39,26/50,76	39,42/50,53

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tīkls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus, MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q1-2018	13.12.17	100	0,86	4/9	-
Veebr-2018	24.01.18	150	0,55	7/8	0,5

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a veebruaris

Veebruaris teenisid süsteemihaldurid riskimaandamis-instrumentidelt 283 715 eurot.

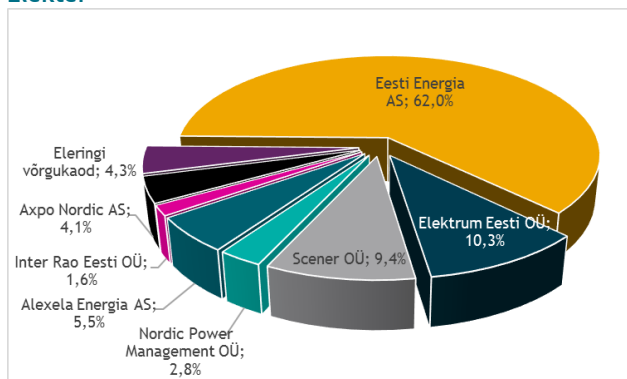
24.01.2018 toimus oksjon veebruari võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku kaheksa turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes seitsme turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 0,55 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)).

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfelli osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansi piirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiporfelli turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiportfell sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfelli esialgsete tarbimismahude alusel veebruaris 2018

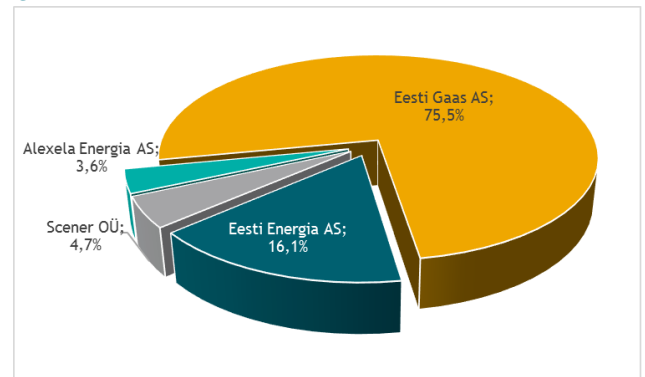
Kõik Eesti bilansihaldurite portfelli osades olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal EES tarbimisest, %	Veebr. 2018	Jaan. 2018	Dets. 2017
Eesti Energia AS	62,0	61,7	60,8
Elektrum Eesti OÜ	10,3	10,4	9,8
Scener OÜ	9,4	9,7	8,8
Alexela Energia AS	5,5	5,6	5,7
Nordic Power Management OÜ	2,8	3,0	5,5
Axpo Nordic AS	4,1	3,8	3,1
Inter Rao Eesti OÜ	1,6	1,6	2,3
Eleringi võrgukaod	4,3	4,2	4,2

Bilansihaldurite portfelli osakaalud vastavalt tootmis- ja mahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Veebr. 2018	Jaan. 2018	Dets. 2017
Eesti Energia AS	89,8	87,3	83,7
Scener OÜ	4,9	5,9	6,9
Nordic Power Management OÜ	3,1	4,3	6,1
Fortum Eesti AS	1,5	2,0	1,8
Elektrum Eesti OÜ	0,4	1,0	0,9
Alexela Energia AS	0,2	0,3	0,5

Gaas

Bilansihaldurite portfelli esialgsete tarbimismahude alusel veebruaris 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfelli osades olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Veebr. 2018	Jaan. 2018	Dets. 2017
Alexela Energia AS	3,6	3,9	2,3
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	16,1	12,8	14,9
Eesti Gaas AS	75,5	79,5	77,0
Elektrum Eesti OÜ	0,01	0,01	0,01
Scener OÜ	4,7	3,7	5,8
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze*	0	0	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupõrssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamise seoses võivad tekkida.